

สรุปผลการเดินทาง

ไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับ “การลงพื้นที่ติดตามและเร่งรัด
การปฏิรูปประเทศด้านการศึกษ ตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญ
โดยนำหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตามศาสตร์พระราชาไปสู่การเรียนรู้
ในสถานศึกษา กับโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน
ด้วยศาสตร์พระราชาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

ของคณะอนุกรรมการส่งเสริมการศึกษานอกระบบ
การศึกษาตามอัธยาศัย และการศึกษาเอกชน
ในคณะกรรมการการศึกษา วุฒิสภา
ณ จังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดพัทลุง
ระหว่างวันที่ ๙ - ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๕

ฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการ
ส่งเสริมการศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย
และการศึกษาเอกชน ในคณะกรรมการการศึกษา วุฒิสภา

สรุปผลการเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับ
“การลงพื้นที่ติดตามและเร่งรัดการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษ ตามมาตรา ๒๗๐
ของรัฐธรรมนูญ โดยนำหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตามศาสตร์พระราชา
ไปสู่การจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา กับโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน
ด้วยศาสตร์พระราชาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”
ของคณะกรรมการการศึกษา วุฒิสภา
วันที่ ๙ - ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๕
ณ จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดพัทลุง และจังหวัดตรัง

เมื่อวันจันทร์ที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๖๕ เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๒.๐๐ นาฬิกา คณะกรรมการการศึกษา วุฒิสภา นำโดย พลเอก ประสาท สุขเกษตร รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม และคณะอนุกรรมการ ได้แก่ นายประสิทธิ์ จันทรดา นางสาวณัชชาธิ์ โรจน์บุญฤทธิ์ นายชลา อรรถธรรม นายสงกรานต์ จันทรน้อย และนายวิระ มุกข์พันธ์ ได้เดินทางไปพื้นที่เพื่อประชุมแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะและลงพื้นที่ศึกษาดูงานเกี่ยวกับแนวทางนำหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตามศาสตร์พระราชาไปสู่การจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา กับโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันด้วยศาสตร์พระราชาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนเอกชน ณ โรงเรียนเจริญวิทย์ อำเภอดง จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งได้รับการต้อนรับเป็นอย่างดีจาก นายสันติภัทร โคจิจุล ศึกษาธิการจังหวัดนครศรีธรรมราช นางสุภาณี สวาทะสุข ผู้อำนวยการโรงเรียนเจริญวิทย์ คณะครู และนักเรียน

นางสุภาณี สวาทะสุข ผู้อำนวยการโรงเรียนเจริญวิทย์ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า โรงเรียนเจริญวิทย์ในความอุปถัมภ์ของมูลนิธิจันตการศึกษา เป็นโรงเรียนเอกชนที่ขออนุญาตจัดตั้งโรงเรียนประถมศึกษาขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๑ ได้รับอนุญาตให้สอนภาษาจีน ได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากสมาคมครูสอนภาษาจีนแห่งประเทศไทยจากประเทศไต้หวันและสาธารณรัฐประชาชนจีน มีการเรียนการสอนภาษาจีนอย่างเข้มข้นสามารถฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาจีนได้ โรงเรียนเจริญวิทย์ ตั้งอยู่เลขที่ ๑๗๑ หมู่ที่ ๙ ตำบลไสหร้า อำเภอดง จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งปัจจุบันมีพื้นที่ประมาณ ๓๐ ไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครศรีธรรมราช เขต ๒ ภายใต้การบริหารโดย นายจิรวัดน์ จิรัตน์ฐิกุล ประธานมูลนิธิจันต

การศึกษา นายวิทวัส รินทรวิฑูรย์ ผู้รับใบอนุญาตและผู้จัดการโรงเรียน และนางสุภาณี สวาทะสุข ผู้อำนวยการโรงเรียน โดยโรงเรียนเจริญวิทย์จัดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับเตรียมอนุบาล อนุบาล ประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น มีห้องเรียนพิเศษสามภาษา CEP (หลักสูตร Chinese English Program) ในระดับประถมศึกษาที่มีการเรียนการสอนด้วยภาษาอังกฤษ ภาษาจีน และภาษาไทย และห้องเรียนพิเศษ SM-CEP (หลักสูตร Science Math Chinese English Program) ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มุ่งพัฒนาให้นักเรียนมีความสามารถทางวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาจีน และภาษาอังกฤษอย่างเต็มศักยภาพ

นอกจากนโยบายการบริหารงานที่มุ่งเน้นด้านอัตลักษณ์จีน อันสืบทอดปณิธานตั้งแต่เริ่มก่อตั้งโรงเรียนแล้ว ยังคำนึงถึงความเป็นเลิศทางวิชาการ ส่งเสริมทักษะด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา โดยได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง "ศาสตร์พระราชา สู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน" ตามรอยปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร (รัชกาลที่ ๙) เพราะเด็กทุกคนเปรียบเสมือนเมล็ดพันธุ์ที่แตกต่างกัน โรงเรียนเจริญวิทย์จึงจัดสภาพแวดล้อมแห่งการเรียนรู้และการเอาใจใส่ดูแลจากคุณครูที่จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองได้ดี ให้เรียนสนุก มีความสุขกับการเรียนรู้ด้วยหลักสูตรแบบบูรณาการ ผสานกับกิจกรรมต่าง ๆ อันช่วยให้เด็กค้นพบตนเอง และพัฒนาศักยภาพได้อย่างรอบด้าน ซึ่งที่มาของการดำเนินการดังกล่าวเกิดจากพระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร (รัชกาลที่ ๙) ทรงมีพระราชดำรัสแก่พสกนิกรชาวไทยเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตโดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นปรัชญาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงการรู้จักพึงตนเอง ความพอประมาณ พอมีพอกิน พอมีพอใช้ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ความรอบคอบและคุณธรรมประกอบการวางแผนตัดสินใจและกระทำในสิ่งที่ควรจะเป็น เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอย่างยั่งยืน ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ การวางรากฐานการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปลูกฝังให้เกิดขึ้นกับทุกคนในสังคมไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็ก เยาวชน ที่จะเป็นอนาคตของชาติ

โรงเรียนเจริญวิทย์ เป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต ๒ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเพื่อเป็นการตอบสนองต่อยุทธศาสตร์ของโรงเรียนข้อ ๒ ที่ว่า “พัฒนาผู้เรียนให้สามารถคิด วิเคราะห์ วางแผน และสามารถแก้ปัญหาแบบเชิงบูรณาการโดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โรงเรียนเจริญวิทย์ จึงได้จัดทำโครงการส่งเสริมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ สามารถปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างถูกต้อง เป็นผู้มีความรู้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับนักเรียน ครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครองและหน่วยงานอื่น ๆ

๑. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างถูกต้อง
๒. เพื่อให้นักเรียนสามารถปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างถูกต้อง
๓. เพื่อให้นักเรียนเป็นผู้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
๔. เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในโครงการอาหารกลางวันของนักเรียนให้นักเรียนได้รับประทานผลผลิตที่มีคุณภาพ
๕. เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้กับนักเรียน ครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง และหน่วยงานอื่นๆ

การดำเนินงาน

ขั้นที่ ๑ ผู้บริหารสร้างศรัทธาให้ครูและนักเรียนในโรงเรียน ตระหนักถึงคุณค่าของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่พระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร (รัชกาลที่ ๙) ทรงมีพระราชดำรัสให้คนไทยนำมาปฏิบัติใช้ในการดำรงชีวิต โดยจัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้ การศึกษาดูงานแก่ครูและนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

ขั้นที่ ๒ ประชุมวางแผนสร้างหลักสูตรให้ตอบสนองมาตรฐานการเรียนรู้ ออกแบบ กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อสร้างอุปนิสัยพอเพียงให้นักเรียน โดยเน้นการจัดกิจกรรมที่หลากหลายด้วยการลงมือปฏิบัติจริง และใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน

ขั้นที่ ๓ จัดทำแหล่งเรียนรู้แบบเกื้อกูลภายในโรงเรียน จำนวน ๒ แหล่งเรียนรู้ โดยเริ่มจากปีการศึกษา ๒๕๖๔ โรงเรียนได้จัดศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงปฐมวัย ตั้งอยู่ ณ บริเวณข้างอาคารฉายรุ่งนิรันดรกุล เป็นแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับพืช ผัก สมุนไพรพื้นบ้าน ต่อยอดไปจนถึงการทำน้ำหมักชีวภาพเพื่อใช้สำหรับทำปุ๋ย โดยให้นักเรียนปฐมวัยมีส่วนร่วมในการปลูก ดูแล เก็บเกี่ยวผลผลิต ตลอดจนการนำมาจำหน่ายให้กับผู้ปกครองและชุมชน คำว่า “แหล่งเรียนรู้แบบเกื้อกูลภายในโรงเรียน” กล่าวคือ นักเรียนยังสามารถนำผลผลิตไปใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้ภายในห้องเรียนถือเป็นการพัฒนาที่สมดุล ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และความรู้เทคโนโลยีกระบวนการสร้างความรู้ (Knowledge) คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ภายในห้องเรียน อาทิ กิจกรรมการทำน้ำจิงจูฉ่าย กิจกรรมทำแซนวิช และกิจกรรมน้ำปั่นเพื่อสุขภาพ เป็นต้น

นอกจากนี้ โรงเรียนยังมีการจัดการเรียนรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงในลักษณะบูรณาการผ่านกิจกรรมออมทรัพย์นับทวี กิจกรรมเกษตรกรตัวน้อย และกิจกรรมเปลี่ยนขยะเป็นเงิน ซึ่งได้จัดขึ้นตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๖๓ แต่เนื่องจากเมื่อปีการศึกษา ๒๕๖๔ ที่ผ่านมา มีสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ

ไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Covid-19) เกิดขึ้น ทางโรงเรียนจึงได้ปรับรูปแบบการเรียนรู้ให้เป็นไปในรูปแบบออนไลน์ โดยครูผู้สอนจะจัดทำคลิปวิดีโอเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงและส่งให้กับนักเรียนได้เรียนรู้ผ่านทางไลน์กลุ่มห้องเรียน ตลอดจนครูผู้สอนร่วมกันจัดทำคลิปวิดีโอขั้นตอนการปลูกผักสวนครัวอย่างง่ายที่บ้าน เช่น ผักบุ้ง และหัวหอม ให้นักเรียนเรียนรู้ในรูปแบบออนไลน์ที่บ้าน นำผลการเรียนรู้ไปใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์กับครอบครัวตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ต่อมาในปีการศึกษา ๒๕๖๕ โรงเรียนได้ริเริ่ม ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนเจริญวิทย์ ณ บริเวณข้างอาคารฉาย รุ่งนิรันดรกุล เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและทฤษฎีใหม่ ประยุกต์สู่โคก หนอง นา โมเดล ให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ การมีส่วนร่วม และการพึ่งพาตนเอง เป็นแหล่งการเรียนรู้แหล่งใหม่ให้กับนักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน ได้เข้ามาศึกษา และเรียนรู้พื้นที่การเกษตร ซึ่งเป็นการผสมผสานเกษตรทฤษฎีใหม่เข้ากับภูมิปัญญาพื้นบ้านที่สอดคล้องกับธรรมชาติในพื้นที่ของโรงเรียน โดยในช่วงระหว่างปิดภาคเรียนในช่วงที่ผ่านมา คณะครูและบุคลากรของโรงเรียนได้ร่วมกันปลูกพืชผักสวนครัวต่าง ๆ บางส่วน เพื่อเป็นแนวทางเริ่มต้นให้นักเรียนมาต่อยอดเมื่อโรงเรียนเปิดภาคเรียน สำหรับโครงการดังกล่าวมุ่งหวังที่จะให้นักเรียนได้เรียนรู้การดูแลแปลงเกษตร ฝึกจิตสำนึกในการดูแลสิ่งแวดล้อม การอดทน การมีจิตอาสา การช่วยเหลือ การทำงานร่วมกัน การมีน้ำใจ และเกิดความภูมิใจในผลผลิตที่ได้ทำ โดยจะนำผลผลิตเข้าสู่โครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนต่อไป

ขั้นที่ ๔ สร้างความรู้ ความเข้าใจให้นักเรียนและผู้ปกครองได้เห็นประโยชน์ของการเรียนรู้ กิจกรรมอันเนื่องมาจากพระราชดำริตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้วยการพึ่งตนเอง

ขั้นที่ ๕ ประเมินผลการจัดโครงการ โดยการตรวจสอบนักเรียนเป็นรายบุคคลด้วยการทดสอบความรู้ ทักษะการปฏิบัติ ประเมินพฤติกรรม และผลงานที่ปรากฏ จัดทำเป็นบันทึกสรุปผลหลังการสอน ว่านักเรียนบรรลุตามจุดประสงค์มากน้อยเพียงใด มีปัญหาและอุปสรรคที่ต้องแก้ไขหรือไม่

ขั้นที่ ๖ โรงเรียนได้จัดการผลผลิต ๓ ลักษณะ ดังนี้

- ๑) นำผลผลิตสร้างรายได้ให้กับโรงเรียนเพื่อนำมาหมุนเวียนในการจัดกิจกรรมต่อไป
- ๒) นำผลผลิตไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ของนักเรียน
- ๓) นำผลผลิตใช้ในโครงการอาหารกลางวัน

แม้จะอยู่ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Covid-19) แต่เด็กนักเรียนในระดับชั้นอนุบาลได้นำองค์ความรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้จากการเรียนออนไลน์ นำไปสู่การลงมือปฏิบัติจริงที่บ้าน โดยได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองในการสนับสนุน จัดหาพื้นที่และอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้นักเรียนได้ปลูกพืชผักต่าง ๆ ไว้บริโภคในครัวเรือน จนนำไปสู่ “ผลสัมฤทธิ์สู่การต่อยอดยังครัวเรือน”

นอกจากนี้ ที่ประชุมได้ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

๑. ความต่อเนื่องของการดำเนินงาน
 - การจัดการเรียนการสอนโดยการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ จะมีในระดับชั้นประถมศึกษาเท่านั้น ส่วนในระดับชั้นมัธยมศึกษาอยู่ระหว่างวางแผนดำเนินการ
๒. หลักการสำคัญของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่นำมาใช้
 - หลัก ๓ ห่วง ๒ เงื่อนไข ซึ่ง ๓ ห่วง คือ ทางสายกลาง ประกอบด้วย

ห่วงที่ ๑ คือ พอประมาณ หมายถึง พอประมาณในทุกอย่าง ความพอดีไม่มากหรือน้อยจนเกินไปโดยต้องไม่เบียดเบียนตนเองหรือผู้อื่นให้เดือดร้อน

ห่วงที่ ๒ คือ มีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผลโดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ

ห่วงที่ ๓ คือ มีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต

ส่วน ๒ เจื่อนไซ ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่

เจื่อนไซที่ ๑ เจื่อนไซความรู้ คือ มีความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นตอนปฏิบัติ

เจื่อนไซที่ ๒ เจื่อนไซคุณธรรม คือ มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริตและมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

๓. ปัญหาและอุปสรรคของการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนเอกชน

- ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา กล่าวคือ ความไม่เท่าเทียมกันระหว่างนักเรียนในโรงเรียนรัฐบาลและนักเรียนในโรงเรียนเอกชนเกี่ยวกับเงินค่าอุดหนุนรายหัวของนักเรียนต่อคน จึงทำให้นักเรียนในโรงเรียนเอกชนได้รับอาหารกลางวันที่มีคุณภาพน้อยกว่านักเรียนในโรงเรียนรัฐบาล ส่งผลให้ผู้ปกครองต้องแบกรับภาระค่าอาหารกลางวัน

จากนั้น เวลา ๑๕.๐๐ - ๑๗.๐๐ นาฬิกา ได้เดินทางลงพื้นที่เพื่อประชุมแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางนำหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตามศาสตร์พระราชาไปสู่การจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษากับโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน ด้วยศาสตร์พระราชาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ณ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดพัทลุง อำเภอเมืองพัทลุง จังหวัดพัทลุง ซึ่งได้รับการต้อนรับเป็นอย่างดีจาก นางบุษบา ณะแก้ว ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน. จังหวัดพัทลุง และคณะ ทั้งนี้ ในการประชุมดังกล่าวได้มีผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในอำเภอต่าง ๆ จำนวน ๑๑ อำเภอ ได้แก่ ๑) อำเภอเมืองพัทลุง ๒) อำเภอกงหรา ๓) อำเภอควนขนุน ๔) อำเภอเขาชัยสน ๕) อำเภอตะโหมด ๖) อำเภอบางแก้ว ๗) อำเภอป่าบอน ๘) อำเภอป่าพะยอม ๙) อำเภอ

ปากพะยูน ๑๐) ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอศรีบรรพต และ ๑๑) อำเภอศรีนครินทร์ เข้าร่วมประชุมเพื่อให้ข้อมูลกับคณะกรรมการ

นางบุษบา ณะแก้ว ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน.จังหวัดพัทลุง ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า สำนักงาน กศน.จังหวัดพัทลุง ได้ดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาในสังกัดดำเนินการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยให้กับกลุ่มเป้าหมายทุกช่วงวัยให้ได้รับโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ อย่างทั่วถึง เท่าเทียมและเป็นธรรมอย่างมีคุณภาพ สามารถยกระดับคุณภาพชีวิตของกลุ่มเป้าหมายให้สูงขึ้น ทั้งในด้านการศึกษา การมีงานทำ การมีสุขภาพชีวิตที่ดีขึ้น ผ่านรูปแบบกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ทั้งการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาต่อเนื่อง และการศึกษาตามอัธยาศัย โดยเน้นการพัฒนาคุณภาพใน ๔ ประเด็น ได้แก่ การจัดการเรียนรู้คุณภาพ การสร้างสมรรถนะและทักษะคุณภาพองค์กร สถานศึกษา และแหล่งเรียนรู้คุณภาพ และการบริหารจัดการคุณภาพ อันนำไปสู่การสร้างโอกาสและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา โดยบูรณาการความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน อาทิ ท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และองค์กรอื่น ๆ เป็นต้น ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมติดตาม และร่วมพัฒนา ในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ในระดับพื้นที่ที่มี กศน.อำเภอ เป็นศูนย์กลางในการขับเคลื่อน กศน.ตำบล เป็นหน่วยจัดการศึกษาในระดับตำบลและชุมชนร่วมกันขับเคลื่อนการดำเนินงานตามนโยบาย การจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ทั้งในส่วนของนโยบายรัฐบาล และหน่วยงานต้นสังกัด โดยมีเป้าหมายที่สำคัญ คือ กลุ่มเป้าหมายทุกช่วงวัยได้รับโอกาสการเข้าถึงบริการการศึกษาและการเรียนรู้ โดยไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง ตามนโยบายของรัฐบาลและกระทรวงศึกษาธิการ

ผลการดำเนินงานตามภารกิจ ๓ ด้าน ได้แก่

๑. การศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เป็นการจัดการศึกษาเพื่อสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาให้กับประชาชน ผู้ด้อยโอกาสและผู้ทีพลาดโอกาสทางการศึกษา รวมทั้งประชาชนทั่วไปที่ได้รับโอกาสทางการศึกษา โดยใช้หลักสูตร การศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ใน ๓ ระดับ ได้แก่ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม โดยมี กศน.ตำบล และศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเป็นหน่วยจัดการเรียนรู้ร่วมกับภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน มีคณะกรรมการ กศน.ตำบล องค์กรนักศึกษา กศน. และอาสาสมัคร กศน. ร่วมเป็นกลไกในการขับเคลื่อนในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา ตามแผนงานโครงการกิจกรรมที่กำหนดให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ซึ่งสำนักงาน กศน.จังหวัดพัทลุง ได้มีการขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพ คุณภาพ และมาตรฐานการจัดการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตลอดจนยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

๑) การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Covid-19) และสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป โดยนำองค์ความรู้ทางด้านเทคโนโลยี ดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาระบบห้องเรียนออนไลน์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเข้าถึงการศึกษา ให้กับกลุ่มเป้าหมายอย่างทั่วถึง ตลอดจนส่งเสริมการจัดการเรียนรู้รูปแบบ STEAM EDUCATION ที่เน้น การบูรณาการจัดการเรียนการสอนผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติเพื่อพัฒนา กระบวนการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประยุกต์องค์ความรู้ ตลอดจนสร้างและพัฒนาเครื่องมือการจัดการเรียน

การสอน เช่น แผนบูรณาการหน้าเดียว โครงงานหน้าเดียว ใบความรู้/สื่อการสอนหน้าเดียว เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการคิดค้นพบสิ่งต่าง ๆ ทั้งจากการค้นคว้าหรือการทำงาน นำไปสู่การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น

๒) การพัฒนาระบบห้องสอบออนไลน์ในการสอบวัดผลสัมฤทธิ์ระหว่างภาคเรียน เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ นักศึกษา สามารถเข้าระบบการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ทุกที่ ตามความสะดวกของแต่ละบุคคล โดยไม่เสียสิทธิ์ในการสอบทำให้มีจำนวนนักศึกษาเข้าสอบเพิ่มขึ้น ครูสามารถนำผลที่ได้จากการทดสอบในรายวิชาที่นักศึกษามีผลสอบไม่ผ่านหรือมีคะแนนต่ำกว่าเกณฑ์มาวางแผนการสอนเสริมให้กับนักศึกษา

๓) การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนโดยจัดโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการยกระดับผลสัมฤทธิ์การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบ ตลอดจนส่งเสริมการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนา ส่งผลให้ค่าคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์การสอบ N-NET ของสถานศึกษาจากภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ ร้อยละ ๓๓.๘๑ เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๓๕.๗๕ ในภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ ทั้งนี้ มีสถานศึกษาที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์การสอบทั้ง ๓ ระดับสูงกว่าเป้าหมายขั้นสูงของเกณฑ์การประเมินส่วนราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพการปฏิบัติราชการ คือ กศน.อำเภอองครักษ์

๔) ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิตให้กับผู้เรียน ปลูกฝังผู้เรียนให้มีจิตสาธารณะ กล้าคิดกล้าแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ นำทักษะและความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างเหมาะสม อาทิ กิจกรรมส่งเสริมความสามารถพิเศษ To be number one กิจกรรมเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ปัญหาอาชญากรรม สถานศึกษาสีขาว การแข่งขันกีฬา กิจกรรมการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม การส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี และยุวกาชาด กิจกรรมจิตอาสา กศน.เราทำความดีด้วยหัวใจ และการบำเพ็ญสาธารณะประโยชน์อย่างต่อเนื่อง เป็นต้น

๕) จัดโครงการค่ายฝึกนักเรียนภาคฤดูร้อน Summer Camp ๒๐๒๒ สำหรับนักศึกษา กศน. ทั้ง ๑๑ สถานศึกษาตามความต้องการของนักศึกษา เช่น หลักสูตรค่ายเยาวชนรักดนตรี ร้อง เล่น เต้น โชว์ค่ายพัฒนาชีพ เด็ก กศน. และกิจกรรมชมในตำนานนอนวันวานเด็กตะโหมด เป็นต้น ซึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดพัทลุงในการจัดกิจกรรม ซึ่งถือเป็นช่องทางในการส่งเสริมและสนับสนุนให้เยาวชนได้ใช้เวลาในช่วงปิดภาคเรียนได้มีกิจกรรมสร้างสรรค์และสามารถพัฒนาต่อยอดในการเสริมสร้างความสามารถพิเศษให้กับตนเองได้ อีกทั้งเป็นการช่วยผ่อนคลายความเครียดในการเรียนออนไลน์ และแบ่งเบาภาระของผู้ปกครองในการเลี้ยงดูบุตรหลานในช่วงปิดภาคเรียนฤดูร้อน

๒. การจัดการศึกษาต่อเนื่อง

เป็นการจัดการเรียนรู้เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายประชาชนทั่วไปทุกกลุ่มวัย เช่น กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มเยาวชนนอกระบบ กลุ่มวัยแรงงาน ที่มีความต้องการที่จะพัฒนาความรู้ ความสามารถ ทักษะในการประกอบอาชีพ การเพิ่มรายได้ ได้รับการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการด้านการพัฒนาอาชีพ พัฒนาทักษะชีวิต พัฒนาสังคมและชุมชน ตามหลักปรัชญาคิดเป็นและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่เป็นไปเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ซึ่งมีกรอบในการจัดกิจกรรมการศึกษาต่อเนื่อง ดังนี้

๑) การศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ จัดการศึกษาในรูปแบบระยะสั้นและกลุ่มสนใจที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและบริบทพื้นที่จังหวัดพัทลุง สร้างโอกาสและช่องทางในการประกอบอาชีพที่มีความหลากหลาย ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน โดยดำเนินโครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน เพื่อเพิ่มพูนทักษะ (Re-skill) พัฒนาทักษะ (Up-skill) และการเรียนรู้ทักษะใหม่ (New skill) ในรูปแบบชั้นเรียนวิชาชีพและกลุ่มสนใจ โดยคำนึงถึงต้นน้ำ คือ ความต้องการ สภาพปัญหา หรือต้นทุนที่ชุมชนมีอยู่ กลางน้ำ คือ กระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับผู้เรียนตามแผนงาน โครงการ หลักสูตรที่กำหนด รวมไปถึงปลายน้ำ ที่มีการพัฒนาต่อยอดคุณภาพผลิตภัณฑ์ให้มีความทันสมัย และส่งถึงมือผู้บริโภคได้รวดเร็วหลากหลายช่องทาง และการปรับปรุงพัฒนาให้มีความทันสมัยโดยอาศัยเทคโนโลยีมาเป็นตัวช่วยในการดำเนินการ

ผลการดำเนินงาน

เชิงปริมาณ

ตารางแสดงจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

กิจกรรม	จำนวนหลักสูตร	จำนวนผู้เข้าร่วม (คน)
กิจกรรม ๑ อำเภอ ๑ อาชีพ	๒๗	๑,๔๕๑
กิจกรรมพัฒนาอาชีพ กลุ่มสนใจไม่เกิน ๓๐ ชั่วโมง	๗๐	๑,๘๙๗
กิจกรรมพัฒนาอาชีพ ชั้นเรียนวิชาชีพ ๓๑ ชั่วโมงขึ้นไป	๑๑๔	๓,๓๔๐
รวมทั้งสิ้น	๒๑๑	๖,๖๘๘

จากตารางข้างต้น แสดงให้เห็นว่าการดำเนินการจัดกิจกรรมโครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ประชาชนผู้เข้าร่วมกิจกรรมและผ่านการอบรมหลักสูตรการพัฒนาอาชีพ จำนวน ๒๑๑ หลักสูตร ทั้งสิ้น ๖,๖๘๘ คน โดยมีการจัดอบรมหลักสูตรอาชีพที่เพิ่มมูลค่าและยกระดับผลิตภัณฑ์ บนฐานอัตลักษณ์ของชุมชนพัทลุง เช่น การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากต้นสาเก ข้าวสังข์หยด ปลาตุ๊กร้า กระจูด ลูกปัด มโนราห์ และบรรจุภัณฑ์เชือกกล้วย

เชิงคุณภาพ

จากการส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ ส่งผลให้เกิดการรวมกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ประชาชน สามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ให้กับตนเองอย่างแท้จริง โดยสำนักงาน กศน.จังหวัดพัทลุง ได้ต่อยอดการสร้างผลิตภัณฑ์ กศน. จัดกิจกรรมคัดเลือกผลิตภัณฑ์พรีเมียม กศน.พัทลุง อย่างต่อเนื่อง เพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์ กศน. เกิดการแลกเปลี่ยนเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับของตลาด รวมถึงการส่งเสริมและจัดหาช่องทางจำหน่ายสินค้าและผลิตภัณฑ์ โดยมีการจัดอบรมหลักสูตร การค้าออนไลน์ให้กับกลุ่มเป้าหมายที่สนใจ และจัดกิจกรรมตลาดนัด กศน.พัทลุง เพื่อเพิ่มช่องทางในการนำผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากการเรียนรู้ของประชาชนกลุ่มเป้าหมายมาจัดจำหน่าย ณ สำนักงาน กศน.จังหวัดพัทลุง เป็นการสร้างรายได้ให้กับตนเอง ครอบครัว และชุมชน

๒) การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต เป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตให้กับทุกกลุ่มเป้าหมายที่สอดคล้องกับความจำเป็นของแต่ละบุคคล และมุ่งเน้นให้ทุกกลุ่มเป้าหมายมีทักษะการดำรงชีวิต มีความรู้สามารถบริหารจัดการชีวิตของตนเองให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข สามารถ

เผชิญสถานการณ์ต่าง ๆ และเตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีสมัยใหม่

ผลการดำเนินการ

สถานศึกษาทั้ง ๑๑ แห่ง จัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตที่สำคัญให้กับประชาชน เช่น การให้ความรู้เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Covid-19) การอบรมพัฒนาสุขภาพกายและสุขภาพจิต การอบรมจิตอาสา การอบรมคุณธรรม และจริยธรรม ปลูกฝังและสร้างค่านิยมที่พึงประสงค์ โดยกลุ่มเป้าหมายประชาชนผู้เข้ารับการอบรม ทั้งสิ้น ๔,๘๒๕ คน สามารถนำไปปรับใช้ในการดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

๓) การศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน เป็นการจัดการกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการในรูปแบบของการฝึกอบรมการประชุม สัมมนา การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การจัดการกิจกรรมจิตอาสา การสร้างชุมชนนักปฏิบัติ และรูปแบบอื่น ๆ ที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายและบริบทของชุมชนแต่ละพื้นที่

ผลการดำเนินงาน

สถานศึกษาทั้ง ๑๑ แห่ง ได้สำรวจสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนผ่านเวทีประชาคม วิเคราะห์ และจัดระบบข้อมูลที่ได้รับนำมากำหนดเป็นแผนการจัดการกิจกรรมให้ตอบสนองตามสภาพปัญหา ความต้องการของกลุ่มเป้าหมายภายใต้กรอบกิจกรรม ได้แก่ การศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพสู่การมีงานทำ การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านต่าง ๆ รวมไปถึงการสร้างความรู้ความเข้าใจในการใช้สื่อเทคโนโลยีในชีวิตประจำวันได้อย่างรู้เท่าทัน

มีการจัดกิจกรรมให้บุคคลรวมกลุ่ม เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน สร้างกระบวนการจิตสาธารณะ เช่น การบำเพ็ญประโยชน์ในชุมชน การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การอนุรักษ์พันธุ์ไม้ท้องถิ่น ตลอดจนการจัดหลักสูตรการแปรรูปพืชสมุนไพรฟ้าทะลายโจรต้านภัยโควิด ๑๙ และการแจกจ่ายผลผลิตให้กับประชาชนในชุมชน เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดและรักษาอาการโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Covid-19) โดยวิทยากรครูภูมิปัญญาท้องถิ่นตามหลักสูตรแพทย์แผนไทย โดยมีกลุ่มเป้าหมายผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งสิ้น ๕,๐๒๔ คน ส่งผลให้ประชาชนมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการพัฒนาสังคมและชุมชนอย่างยั่งยืน เคารพความคิดเห็นของผู้อื่น และรับผิดชอบต่อหน้าที่ความเป็นพลเมืองที่ดีภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๔) การส่งเสริมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการจัดการศึกษาที่น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการในการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกันให้กับบุคคล ชุมชน และสังคม ให้สามารถปรับตัวเพื่อพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในทุกสถานการณ์

ผลการดำเนินงาน

สำนักงาน กศน.จังหวัดพัทลุง ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาในสังกัด ดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้กับประชาชนให้มีความรู้ ความเข้าใจ ในการวิเคราะห์ตนเอง ชุมชน การรู้เท่าทัน มีเหตุผลในการดำรงชีวิต ได้เรียนรู้แนวทางเกษตรธรรมชาติ การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ด้านเกษตรธรรมชาติ การปรับประยุกต์โคกหนองนาสู่ครัวเรือน

และชุมชน พึ่งพาตนเองได้ รวมไปถึงการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในครัวเรือนให้เกิดประโยชน์ การลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ และการอยู่ร่วมกันในชุมชนอย่างสันติสุข และเกิดวัฒนธรรมเกื้อกูลในชุมชน

๓. การจัดการศึกษาตามอัธยาศัย

เป็นการจัดการศึกษาที่เปิดโอกาสให้กับบุคคลให้สามารถเลือกเรียนรู้ได้ตามความสนใจ ความต้องการ โอกาส ความพร้อม และศักยภาพในการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมที่หลากหลายในแหล่งเรียนรู้ กศน. ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน แหล่งเรียนรู้ในชุมชน กศน.ตำบล เพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมาย ทุกช่วงวัย สามารถเข้าถึงการเรียนรู้ได้ในทุกที่ทุกเวลา สามารถยกระดับคุณภาพชีวิตของตนเองให้มีสมรรถนะและคุณวุฒิ ที่สูงขึ้น สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ เกิดการเรียนรู้ ตลอดชีวิต โดยมี กศน.ตำบล เป็นฐานการเรียนรู้ในชุมชน ขับเคลื่อนกิจกรรมโดยคณะกรรมการ มีอาสาสมัคร ร่วมขับเคลื่อนในการจัดกิจกรรมให้ถึงประชาชนกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้ยุทธศาสตร์ “รุกถึงที่ ลุยถึงถิ่น” โดยมี การส่งเสริมการอ่าน ๔ แนวทาง “เมืองลุง เมืองนักอ่าน” เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ให้กับเด็กปฐมวัย เยาวชน นักศึกษา กศน. และประชาชนทุกช่วงวัยให้รักการอ่าน โดยแสวงหาความรู้ ความเข้าใจ จากกิจกรรม/แหล่งเรียนรู้ตามอัธยาศัย โดยสนับสนุนให้แหล่งเรียนรู้ใช้สื่อที่ได้รับการจัดสรรสื่อเทคโนโลยี ทางการศึกษา ดังนี้

แนวทางที่ ๑ กิจกรรมการส่งเสริมการอ่านในห้องสมุดประชาชน เป็นการจัดกิจกรรมที่มี ทั้งเชิงรุกและเชิงรับ โดยมีห้องสมุดประชาชน ๑๒ แห่ง เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ ซึ่งจากการดำเนินงาน พบว่า มีจำนวนสมาชิก ๒๓,๒๙๗ คน ผู้เข้าร่วมกิจกรรมภายในและภายนอกห้องสมุดประชาชน จำนวน ๒๔,๙๘๒ คน ส่งผลให้ประชาชนทุกช่วงวัยได้รับโอกาสทางการศึกษาในรูปแบบการศึกษาตามอัธยาศัยที่มีคุณภาพ

แนวทางที่ ๒ กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน “ห้องสมุดประชาชนสาขา” โดยใช้ กศน.ตำบล ทั้ง ๖๕ แห่ง เป็นฐานจัดกิจกรรมมุ่งเน้นพัฒนานิสัยการอ่านให้กับนักศึกษา กศน. ตลอดจนประชาชนทุกช่วงวัย ที่ได้เข้าใช้บริการสืบค้น ค้นคว้า และหาข้อมูล ซึ่งจากผลการดำเนินงาน ผู้เข้ารับบริการ จำนวน ๑๕,๕๓๔ คน ทำให้นักศึกษา กศน.และประชาชนทุกช่วงวัยสามารถเข้าถึงสื่อสาระความรู้ที่ทันต่อเหตุการณ์ และเกิดการเรียนรู้ ได้อย่างต่อเนื่อง

แนวทางที่ ๓ การส่งเสริมการอ่านหนังสือชุมชน เป็นบ้านหนังสือชุมชนในจังหวัดพัทลุง จำนวน ๓๑๑ แห่ง มีความพร้อมเป็นศูนย์กลางของการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับประชาชน โดยนำการอ่าน ให้เข้าถึงทุกครอบครัว ประชาชนทั่วไป และเพื่อเสริมสร้างโอกาสในการเรียนรู้ ซึ่งจากผลการดำเนินงาน พบว่า มีผู้เข้ารับบริการ จำนวน ๓๖,๙๓๙ คน ได้รับความรู้จากการศึกษาค้นคว้าการเรียนรู้ตามอัธยาศัยด้วยตนเอง นำความรู้ที่ได้รับจากการอ่านหนังสือมาประยุกต์ใช้สร้างรายได้ให้กับครอบครัวและชุมชน

แนวทางที่ ๔ กิจกรรม กศน.สร้างสุขเพื่อประชาชน (เคลื่อนที่) เป็นการจัดกิจกรรมส่งเสริม การอ่านเคลื่อนที่เชิงรุก โดยนำหนังสืออ่านฟรี E-book เคลื่อนที่ และหนังสือที่มีในห้องสมุดออกให้บริการ รวมทั้งจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะอาชีพ กิจกรรมแนะแนวการศึกษา และกิจกรรมการศึกษาอื่น ๆ บริการแก่นักเรียน นักศึกษา กศน. และประชาชนทุกช่วงวัยในพื้นที่ที่ตรงกับวันจัดกิจกรรมร่วมกับภาคีเครือข่าย เช่น โครงการ จังหวัดเคลื่อนที่ อำเภอเยี่ยม เทศบาลพบประชาชน รวมถึงการเคลื่อนที่ไปยังศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งจาก ผลการดำเนินงาน พบว่า มีผู้เข้ารับบริการ จำนวน ๗,๙๙๘ คน ทำให้ผู้รับบริการได้รับความรู้จากการอ่าน

ด้วยสื่อที่หลากหลาย รวมถึงการมอบต้นกล้าสมุนไพรรักษาโรคลงใจให้ประชาชนในพื้นที่นำไปปลูกและขยายผล เพื่อผลิตเป็นสมุนไพรรักษาอาการจากการติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙

นอกจากนี้ ได้มีโครงการส่งเสริมโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษา “พาน้องกลับมาเรียน” ตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินโครงการส่งเสริมโอกาสความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางการศึกษา “พาน้องกลับมาเรียน” เพื่อค้นหาและติดตามผู้เรียนที่หลุดออกจากระบบการศึกษาและออกกลางคัน ได้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา พร้อมทั้งดูแล ช่วยเหลือ ส่งต่อผู้เรียนที่หลุดออกจากระบบการศึกษาและออกกลางคัน ให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา และได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพจนจบการศึกษาภาคบังคับ และ/หรือ ได้รับการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น สร้างระบบเครือข่ายการส่งต่อข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษาของเด็กที่หลุดออกจากระบบการศึกษา และออกกลางคันกลับเข้าสู่ระบบการศึกษาและนำไปใช้ในการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักงาน กศน.จังหวัดพัทลุง ร่วมกับสถานศึกษาในสังกัด ได้กำหนดแนวทางในการขับเคลื่อนโครงการพาน้องกลับมาเรียน เพื่อสำรวจ ติดตาม ช่วยเหลือนำนักเรียน กศน.ที่หลุดออกจากระบบการศึกษา กลับเข้าสู่ระบบการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมอบหมายให้สถานศึกษาทุกแห่งลงพื้นที่ติดตาม จัดเก็บข้อมูลนักเรียนที่ตกหล่นผ่านแอปพลิเคชันพาน้องกลับมาเรียนและรายงานความก้าวหน้าการจัดเก็บข้อมูลประจำวัน และติดตามนักเรียนที่พบตัวตนเข้าสู่ระบบการศึกษา กลับมาลงทะเบียนเรียนกับสถานศึกษาตลอดจนประสานส่งต่อ ติดตามนักเรียนที่ย้ายถิ่นฐานกลับเข้าสู่ระบบการศึกษา โดยสำนักงาน กศน.จังหวัดพัทลุง ได้ตระหนักถึงการส่งเสริมโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษา จึงได้ดำเนินการสำรวจ ติดตามนักเรียนที่ตกหล่นจากระบบการศึกษา โดยมอบหมายให้สถานศึกษาติดตาม ช่วยเหลือ ดูแลนักเรียนให้กลับมาลงทะเบียนเรียนกับ กศน.อย่างใกล้ชิด เพื่อให้ได้รับการสนับสนุนการศึกษาที่มีคุณภาพ ทัวถึง และเท่าเทียมตลอดจนค้นหากลุ่มเป้าหมายผู้ตกหล่นจากระบบการศึกษาเพิ่มเติม ประกอบด้วย นักเรียน กศน.ที่ไม่เข้าสอบ นักเรียน กศน.ที่ไม่ลงทะเบียนเรียน และนักเรียน กศน.ที่ลงทะเบียนเรียนแต่ไม่มาเรียน เพื่อติดตามตัวตนของกลุ่มเป้าหมาย พร้อมทั้งสำรวจสภาพปัญหาและสาเหตุการหลุดออกจากระบบการศึกษา อาทิ สภาพครอบครัว ปัญหาด้านรายได้ ปัญหาสุขภาพอนามัย ความพิการ การได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Covid-19) และภัยต่าง ๆ ให้สามารถช่วยเหลือด้านการศึกษาได้อย่างเหมาะสมตามสภาพปัญหาและความจำเป็นรายบุคคล เพื่อลดโอกาสหลุดออกจากระบบการศึกษาในระยะยาว เช่น โครงการ กศน.ปทุมุตเพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษา สำหรับคนพิการและผู้ด้อยโอกาส ซึ่งสำนักงาน กศน.จังหวัดพัทลุง ได้ดำเนินการขับเคลื่อนโครงการ กศน.ปทุมุต เพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษาสำหรับคนพิการและผู้ด้อยโอกาส สำหรับคนพิการ อายุ ๑๘ ปีขึ้นไป ที่ไม่ได้อยู่ในระบบการศึกษา เพื่อเป็นฐานข้อมูลการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการและผู้ด้อยโอกาสในจังหวัดพัทลุงอย่างทั่วถึงและเสมอภาค โดยดำเนินการ ดังนี้

สำนักงาน กศน.จังหวัดพัทลุง ร่วมกับสถานศึกษาได้วางแผนดำเนินการขับเคลื่อนโครงการ กศน.ปทุมุตเพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษา สำหรับคนพิการและผู้ด้อยโอกาส โดยมอบหมายให้สถานศึกษา กำหนดจำนวนกลุ่มเป้าหมายให้กับบุคลากรเพื่อลงพื้นที่ในการสำรวจข้อมูลผู้พิการ ซึ่งกำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งรายงานความก้าวหน้าของข้อมูลมายังสำนักงาน กศน.จังหวัดพัทลุง เพื่อติดตามความก้าวหน้าและสภาพปัญหาของการสำรวจข้อมูลประจำวัน และดำเนินการบันทึกปทุมุตพิภคที่อยู่และข้อมูลของผู้พิการลงในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ CAPER ทั้งสิ้น ๗๐๒ คน จำแนกเป็นผู้พิการที่ยังไม่ได้รับการศึกษา ๓๖๓ คน นักศึกษาพิการ

กศน.พัทลุง ๒๙๐ คน เสียชีวิต ๑๒ คน และไม่พบตัวตน ๓๗ คน และจำแนกความต้องการความช่วยเหลือของกลุ่มเป้าหมายที่พิการที่ยังไม่ได้รับการศึกษา ออกเป็น ๓ กลุ่ม คือ ความต้องการทางการศึกษา ความต้องการด้านอาชีพ และความต้องการด้านงบประมาณ

นอกจากนี้ ได้ดำเนินการขยายผลของการช่วยเหลือผู้พิการจังหวัดพัทลุง โดยจัดส่งข้อมูลความต้องการของกลุ่มเป้าหมายทั้ง ๓ กลุ่ม ไปยังสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดพัทลุง และองค์การบริหารส่วนจังหวัดพัทลุง เพื่อขอความอนุเคราะห์พิจารณาให้ความช่วยเหลือในส่วนที่เกี่ยวข้อง มอบหมายให้สถานศึกษาจัดทำแผนการศึกษาให้กับผู้พิการที่ต้องการศึกษากับ กศน. และจัดการศึกษาด้านอาชีพให้กับผู้พิการตามความสนใจในส่วนที่สถานศึกษาสามารถดำเนินการได้ ตลอดจนขอรับสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ เพื่อสนับสนุนงบประมาณและส่งเสริมด้านอาชีพให้กับผู้พิการและครอบครัวอันจะส่งผลให้กลุ่มเป้าหมายได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นอย่างยั่งยืน

ในปัจจุบัน สำนักงาน กศน.จังหวัดพัทลุง มีบทบาทสำคัญในการจัดการให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาให้กับประชาชนในชุมชนทุกเพศ ทุกวัย ให้เข้าถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ทัวถึง และเท่าเทียม มาตั้งแต่อดีต โดยมีครู บุคลากร กศน. และภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน ร่วมกันขับเคลื่อนการจัดการศึกษาและในก้าวต่อไปของ กศน. ในฐานะผู้ส่งเสริมการเรียนรู้ตามสาระของร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. การดำเนินงานของสถานศึกษา หน่วยส่งเสริมการเรียนรู้ในระดับต่าง ๆ จะสามารถบริหารงานได้อย่างอิสระและมีความคล่องตัว เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงและความหลากหลายของช่องทางเรียนรู้ ให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาสมรรถนะตามช่วงวัย มีการเทียบโอนเทียบเคียงผลการเรียนรู้เพื่อเพิ่มคุณวุฒิให้กับผู้เรียน การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือในการเข้าถึงการเรียนรู้เป็นการสนับสนุนการเรียนรู้ อันจะเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะยกระดับคุณภาพชีวิต และลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาให้เกิดกลไกในการขับเคลื่อนการเรียนรู้ของประเทศ โดยจะมีกรมส่งเสริมการเรียนรู้และหน่วยงานในสังกัดตั้งแต่ระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล เป็นผู้ส่งเสริม สนับสนุน และเื้ออำนวยการให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตของประชาชนทุกช่วงวัยในประเทศต่อไป

นอกจากนี้ ที่ประชุมได้ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

๑. ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. มาตรา ๙ วรรคหนึ่ง ควรเพิ่มเติมถ้อยคำว่า “...โดยอาจได้รับการรับรองตามแนวทางที่กฎหมายกำหนด และ/หรือ แนวทางที่ที่กำหนด
๒. ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. มาตรา ๑๘ การใช้คำว่า “หน่วยส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ” ทำให้เกิดความรู้สึกว่าหน่วยงานมีขนาดเล็กลง แต่ภารกิจของหน่วยงานยังคงมีเช่นเดิม
๓. เห็นควรให้ กศน.ตำบล ยกฐานะเป็นสถานศึกษาอีกแห่งหนึ่ง
๔. ปัญหาการขาดแคลนบุคลากรครูใน กศน.

ต่อมาเมื่อวันอังคารที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๕ เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๒.๐๐ นาฬิกา คณะกรรมการได้เดินทางลงพื้นที่เพื่อประชุมแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางนำหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตามศาสตร์พระราชาศาสตร์ไปสู่การจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษากับโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน ด้วยศาสตร์พระราชาศาสตร์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ณ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดตรัง อำเภอเมือง จังหวัดตรัง ซึ่งได้รับการต้อนรับเป็นอย่างดีจาก นายภูวนัฐ สมใจ รองผู้ว่าราชการจังหวัดตรัง นางนภา จิโรภาส ผู้อำนวยการ สำนักงาน กศน.จังหวัดตรัง และคณะ ทั้งนี้ ในการประชุมดังกล่าวได้มีผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในอำเภอต่าง ๆ จำนวน ๑๐ อำเภอ ได้แก่ ๑) อำเภอเมืองตรัง ๒) อำเภอกันตัง ๓) อำเภอย่านตาขาว ๔) อำเภอปะเหลียน ๕) อำเภอสิเกา ๖) อำเภอห้วยยอด ๗) อำเภอวังวิเศษ ๘) อำเภอนาโยง ๙) อำเภอรัษฎา ๑๐) อำเภอหาดสำราญ เข้าร่วมประชุมเพื่อให้ข้อมูลกับคณะกรรมการ

นางนภา จิโรภาส ผู้อำนวยการ สำนักงาน กศน.จังหวัดตรัง ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า สำนักงาน กศน.จังหวัดตรัง มีบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากสำนักงาน กศน. ในการส่งเสริมสนับสนุนและประสานงานให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และองค์กรอื่นร่วมเป็นภาคีเครือข่ายในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยมีหน่วยงานระดับพื้นที่ ได้แก่ สถานศึกษา กศน.อำเภอ ๑๐ อำเภอ ซึ่งมี กศน.ตำบล เปรียบเสมือนห้องเรียนสำหรับจัดการศึกษาในระดับตำบล ครอบคลุมพื้นที่ ๘๗ ตำบล ทำหน้าที่ขับเคลื่อนการดำเนินงานตามนโยบายการจัดการศึกษาของสำนักงาน กศน. อย่างมีคุณภาพให้กับประชาชนในพื้นที่ทุกช่วงวัย

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาบุคคลให้มีทักษะที่จำเป็น มีความรู้ความสามารถ มีคุณภาพชีวิตที่ดี ลดความเหลื่อมล้ำ มีวิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ในชั้นเรียน การเรียนรู้ทางไกล และการเรียนรู้รูปแบบอื่น ๆ มีการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพมาผสมผสานจัดการศึกษาในรูปแบบห้องเรียนออนไลน์ เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ มีความคิดสร้างสรรค์ในการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้และคุณวุฒิของตนเองให้สูงขึ้น โดยใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ แบ่งเป็น ๓ ระดับ ได้แก่ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และมีหน่วยจัดการเรียนรู้ กศน.ตำบล เป็นห้องเรียนโดยมีภาคีเครือข่ายร่วมจัดการศึกษาครอบคลุมทุกพื้นที่ มีระบบเทียบโอนผลการเรียน ซึ่งสามารถลดระยะเวลาในการจบหลักสูตรได้มีการเทียบระดับการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความรู้และประสบการณ์แบบองค์รวม เพื่อรับรองความรู้ตามคุณวุฒิในแต่ละระดับ โดยจัดผ่านกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เช่น กิจกรรมเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด การบำเพ็ญประโยชน์อย่างต่อเนื่อง การส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข กิจกรรมลูกเสือ ยุวกาชาด กิจกรรมจิตอาสา และการตั้งชมรมต่าง ๆ

การจัดการศึกษาต่อเนื่อง เป็นการดำเนินการจัดกิจกรรมการศึกษาต่อเนื่องตามคู่มือ โดยมุ่งเน้นให้กลุ่มเป้าหมายสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการเรียนรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพ พัฒนาอาชีพ พัฒนาทักษะชีวิต เพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีและพัฒนาสังคมชุมชนเพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งการจัดกิจกรรมการศึกษาต่อเนื่องจัดในรูปแบบต่าง ๆ ดังนี้

๑) การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ เป็นการจัดการศึกษาในรูปแบบหลักสูตรระยะสั้นที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและบริบทของพื้นที่ นำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้เพื่อสร้างโอกาสและช่องทางในการประกอบอาชีพที่หลากหลาย ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน เกิดการสร้างงานอาชีพ รายได้ สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจให้กับประเทศ โดยมีหลักสูตรที่หลากหลาย พร้อมทั้งส่งเสริมการสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ทุกกลุ่มเป้าหมาย เพื่อการพัฒนาทักษะอาชีพ โดยการเพิ่มพูนทักษะ พัฒนาทักษะและการเรียนรู้ทักษะใหม่ โดยแบ่งเป็น ๓ หลักสูตร ได้แก่ หลักสูตร ๑ อำเภอ ๑ อาชีพ หลักสูตรชั้นเรียนวิชาชีพ ๓๑ ชั่วโมงขึ้นไป และหลักสูตรอาชีพระยะสั้น (กลุ่มสนใจ) ไม่เกิน ๓๑ ชั่วโมง

๒) การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต เป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตให้กับกลุ่มเป้าหมาย โดยจัดกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ อาทิ ค่ายพัฒนาทักษะชีวิต การจัดตั้งชมรม/ชุมนุมการส่งเสริมความสามารถพิเศษต่าง ๆ ที่มุ่งเน้นให้ทุกกลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการตนเองให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข มีคุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งสามารถใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสร้างอุดมการณ์รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ และสร้างค่านิยมที่พึงประสงค์ใช้กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม โดยให้กลุ่มเป้าหมายฝึกคิดวิเคราะห์ และฝึกปฏิบัติอย่างจริงจัง เพื่อพัฒนาให้บุคคลมีทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิตอย่างเหมาะสมในทุกช่วงวัยสามารถพึ่งตนเองได้ พร้อมเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ และอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

๓) การศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมชุมชน เป็นการจัดการศึกษาให้บุคคลเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานให้เป็นสังคมทางการเรียนรู้ในการพัฒนาการเรียนรู้อะไรและทุนทางสังคมเป็นเครื่องมือ

ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสังคมและชุมชนให้มีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองได้ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงและประชาชนอยู่ร่วมกัน โดยใช้หลักสูตรและการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการในรูปแบบของการฝึกอบรม การประชุม การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน สร้างกระบวนการจิตสาธารณะ การสร้างจิตสำนึกความเป็นประชาธิปไตย ความเป็นพลเมืองดี การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม อุทิศการณียัตินันในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขและสถาบันหลักของชาติ

๔) การส่งเสริมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียนรู้ โดยการนำศาสตร์พระราชามาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ปัจจัยที่สำคัญ คือ ครู โดยเริ่มจากตัวครูเอง ในการดำรงชีวิตที่จะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม ในการจัดการเรียนรู้ ได้นำศาสตร์พระราชามาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาบูรณาการจัดการเรียนรู้ โดยนำกระบวนการ ๓ หลัก ๒ เงื่อนไข ๔ มิติ ๓ หลักการ คือ “พอประมาณ มีเหตุผล ภูมิคุ้มกัน” ๒ เงื่อนไข คือ “คุณธรรมกำกับความรู้” ๔ มิติ คือ “เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม” เป็นการจัดการศึกษาที่น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการในการจัดการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกันให้กับบุคคล ชุมชน และสังคม ให้สามารถปรับตัวพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทุกสถานการณ์ให้ประชาชนได้วิเคราะห์ตนเอง สภาพครอบครัว ส่งเสริมให้ประชาชนดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความพอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกัน ส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ครัวเรือนได้เรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและหลักปรัชญาคิดเป็น ประชาชนสามารถลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ และพึ่งพาตนเองได้

การจัดการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นการจัดการศึกษาที่เปิดโอกาสให้บุคคลสามารถเลือกที่จะเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องตามความสนใจ ความต้องการ โอกาส ความพร้อม และศักยภาพในการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมที่หลากหลายในแหล่งเรียนรู้ กศน. ได้แก่ ห้องสมุดประชาชนเฉลิมราชกุมารี ห้องสมุดประชาชนจังหวัด/อำเภอ ห้องสมุดเคลื่อนที่สำหรับชาวตลาด บ้านหนังสือชุมชน ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา รวมไปถึงแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ของภาคีเครือข่าย เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

นอกจากนี้ ที่ประชุมได้ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

๑) กศน. ควรจัดการศึกษาในระดับปริญญาตรี เนื่องจากยังมีผู้เรียน กศน. ที่ต้องการต่อยอดการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น แต่ไม่มีความพร้อมที่จะศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ ด้วยข้อจำกัดของแต่ละบุคคล ดังนั้น หาก กศน. สามารถจัดการศึกษาในระดับปริญญาตรีได้ก็จะเป็นการรองรับผู้เรียน กศน. กลุ่มเดิมให้สามารถศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีได้

๒) ควรมีแนวทางในการรับนักศึกษาเข้าสู่ระบบการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในกรณีที่ผู้สนใจศึกษาต่อมีอายุต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด เช่น มีอายุ ๑๒ ปีขึ้นไป แต่ยังไม่ถึง ๑๕ ปี แต่เนื่องจากความพร้อมของครอบครัวจึงไม่อาจเข้าศึกษาต่อของโรงเรียนในระบบได้

๓) ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้

พ.ศ. มาตรา ๖ ควรกำหนดให้ทุกส่วนราชการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการส่งเสริมการเรียนรู้

๔) ควรมีกฎหมายบัญญัติรับรองให้ชัดเจนในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาบรรจุไว้ในหลักสูตรการเรียนการสอน

๕) ควรเน้นรายวิชาใน ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้พื้นฐานด้วย

จากนั้น เวลา ๑๓.๓๐ - ๑๖.๐๐ นาฬิกา ได้เดินทางลงพื้นที่เพื่อประชุมแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางนำหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตามศาสตร์พระราชาศาสตร์ไปสู่การจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษากับโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน ด้วยศาสตร์พระราชาศาสตร์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ณ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงบ้านป่ายาง อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง โดยมี นางสาวสุชรา อินทอง เกษตรอำเภอห้วยยอด นางสาวกฤษณ์พร จงเจริญ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ นางสาวจิราพร จำปา นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ และ นางสาวนทพิสุทธิ์ ศิริรัตน์ครู กศน.ตำบล เป็นผู้ให้การต้อนรับและให้ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตามศาสตร์พระราชาศาสตร์แก่คณะกรรมการ

นางสาวนทพิสุทธิ์ ศิริรัตน์ครู กศน.ตำบล ได้กล่าวว่า ด้วยจิตวิญญาณของความเป็นครู กศน. ที่ต้องเป็นแบบอย่างให้กับผู้เรียน ผู้รับบริการและประชาชนทั่วไปให้ดำเนินชีวิตตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเริ่มจากตนเองและครอบครัวในการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตมาโดยตลอด พบว่า ดำเนินชีวิตตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงช่วยลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ ช่วยให้สามารถพึ่งพาตนเอง ทำให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น จึงเกิดเป็นแนวคิดที่จะพัฒนาเป็นแบบอย่างให้เป็นรูปธรรมในการใช้เศรษฐกิจพอเพียงภาคการเกษตร การปศุสัตว์ การประมง ในรูปแบบการเกษตรแบบทฤษฎีใหม่ ไร่นาสวนผสม ในรูปแบบอินทรีย์ จนเกิดฐานการเรียนรู้ต่าง ๆ จำนวน ๑๕ ฐาน โดยใช้ภูมิปัญญาของปราชญ์ในชุมชน มาเป็นวิทยากร

ถ่ายทอดแลกเปลี่ยนความรู้ เพื่อให้ประชาชนได้เลือกทำกิจกรรมการเรียนรู้ และสามารถนำไปปฏิบัติปรับใช้ต่อยอดในชีวิตประจำวันได้ ดังนี้

ฐานการเรียนรู้ที่ ๑ โคนง นา โมเดล เป็นการบรรยายหลักของการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ ประยุกต์สู่ “โคกหนองนาโมเดล” เน้นการจัดการที่ดินและน้ำขนาดเล็กให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อให้ประชาชนนำไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนเองได้อย่างเหมาะสม

ฐานการเรียนรู้ที่ ๒ พืช ผักเกษตรอินทรีย์ เป็นการแปลงต้นแบบการปลูกพืช ผักแบบอินทรีย์ของชุมชน โดยมีการปลูกพืช ผัก ที่สามารถให้ผลผลิตเริ่มต้นตั้งแต่ ๓ วัน ๑ สัปดาห์ ๑ เดือน ๑ ปี และ ๑๐ ปี ได้แก่ ผักงอก ผักต้นอ่อน ผักไมโครกรีน ผัก ผลไม้ตามฤดูกาล พืชเศรษฐกิจ โดยจัดโครงสร้างและลำดับขั้นต้นไม้ในป่า ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง เป็นการจัดโครงสร้าง พันธุ์ไม้ให้มีสภาพใกล้เคียงกับป่าเพื่อเป็นประโยชน์ต่อความสมดุลของระบบนิเวศ โดยให้มีชั้นเรือนยอด ๓ ชั้น ได้แก่ เรือนยอดชั้นบน เรือนยอดชั้นกลาง เรือนยอดชั้นล่าง และจัดโครงสร้างด้านการใช้ประโยชน์จะเป็น ๔ ระดับ คือ ชั้นบน ชั้นกลาง ชั้นล่าง และชั้นใต้ดิน ตามรูปแบบเกษตร ๔ ชั้น ได้ขยายองค์ความรู้ไปยังเกษตรกรเครือข่าย เกษตรกรผู้สนใจทั่วไป เพื่อเป็นการสร้างแรงบันดาลใจในการปรับพฤติกรรมจากการทำเกษตรด้วยสารเคมี มาเป็นการปลูกพืชผักปลอดสารพิษ เพื่อคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและผู้บริโภค

ฐานการเรียนรู้ที่ ๓ หมอดิน เป็นการเรียนรู้ด้านการจัดการดิน ดูแลดิน การบำรุงดิน การปรับสภาพดิน ซึ่งมีหมอดินประจำตำบลหนองช้างแล่นมาเป็นผู้ให้ความรู้

ฐานการเรียนรู้ที่ ๔ ถังหมักพิทักษ์โลก/ไส้เดือน เป็นการเลี้ยงไส้เดือนกำจัดเศษอาหารและขยะในบ้านเรือนหรือย่อยสลายขยะอินทรีย์ในครัวเรือน เป็นอีกหนึ่งความนิยมที่ช่วยลดปริมาณขยะอินทรีย์จากครัวเรือนได้ เพราะค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะและสิ่งปฏิกูลที่เกิดจากบ้านเรือนในประเทศที่พัฒนามีมูลค่าค่อนข้างสูง

ฐานการเรียนรู้ที่ ๕ คนเอาถ่าน/น้ำส้มควันไม้ เป็นฐานเรียนรู้การเผาถ่าน จากวัสดุเหลือใช้ เช่น กิ่งไม้ เปลือกผลไม้ กะลา เพื่อผลิตถ่านชีวภาพ และการทำน้ำส้มควันไม้ เพื่อใช้ในการไล่แมลง และนาาสรพคุณของน้ำส้มควันไม้ มีการสอนการทำเตาเผาถ่าน วิธีการเผาถ่าน เพื่อให้ประชาชนที่สนใจสามารถนำไปต่อยอดของตนเองได้

ฐานการเรียนรู้ที่ ๖ ปุ๋ยหมักอินทรีย์ เป็นการย่อยสลายของหญ้า และใบไม้สด แห้ง มูลสัตว์ มาหมักรวมกัน และผ่านกระบวนการย่อยสลายโดยกิจกรรมของจุลินทรีย์ จนเปลี่ยนสภาพไปจากเดิมเป็นวัสดุที่มีลักษณะอ่อนนุ่ม และมีสีน้ำตาลปนดำ นำมาใช้ในการบำรุงดิน และเพิ่มธาตุอาหารให้แก่พืชในครัวเรือน และชุมชน เพื่อลดการใช้สารเคมี และส่งเสริมการมีอยู่อย่างพอเพียงโดยใช้เศษหญ้า และใบไม้ มาทำให้เกิดประโยชน์

ฐานการเรียนรู้ที่ ๗ การเลี้ยงผึ้งโพรง เนื่องจากการเลี้ยงผึ้งโพรงใช้ต้นทุนในการเลี้ยงน้อย โดยทำลังผึ้งให้อยู่กับเสาที่ปักหลักไว้ในสวนผลไม้ เช่น สวนเงาะ ลองกอง มังคุด ทูเรียน และส้ม เป็นต้น และสามารถประกอบเป็นอาชีพหลักได้ เพราะน้ำผึ้งให้ประโยชน์ทางด้านสุขภาพ เป็นยารักษาโรค เป็นอาหารเป็นเครื่องดื่ม หรือแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ได้อย่างหลากหลาย เช่น กล้วยดองน้ำผึ้งเพื่อสุขภาพ และสบู่ น้ำผึ้ง เป็นต้น

ฐานการเรียนรู้ที่ ๘ การเลี้ยงปลาในกระชังหรือบ่อดิน เป็นรูปแบบการเลี้ยงปลาที่ให้ผลผลิตสูง และเป็นการใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำทั่วไป โดยเลี้ยงแบบผลิตอาหารเอง หรือเลี้ยงแบบธรรมชาติให้กินพืชผัก เป็นต้น

ฐานการเรียนรู้ที่ ๙ การเลี้ยงไก่ไข่ ถ้าแม่ไก่มีอารมณ์ดีซึ่งมีสาเหตุมาจากระบบการเลี้ยงไก่ ที่เน้นการเลี้ยงแบบวิถีธรรมชาติ หรือที่เรียกว่าการเลี้ยงไก่อินทรีย์ คือ ปล่อยให้ไก่เดินเล่นอย่างเป็นอิสระ ตามธรรมชาติ ไม่เลี้ยงในกรงตับ เพราะช่วยลดความเครียดของไก่ ทำให้ไก่สุขภาพแข็งแรง ไม่ใช้ยาปฏิชีวนะ ไม่ใช้ฮอร์โมนเร่ง เพื่อให้ไก่มีสุขภาพแข็งแรง ซึ่งจะส่งผลต่อผู้บริโภค

ฐานการเรียนรู้ที่ ๑๐ การเลี้ยงแพะเนื้อ พันธุ์แพะดำวังคีรี มีลักษณะการเลี้ยงแบบทั่วไป สามารถปล่อยให้หากินตามธรรมชาติ ให้อาหารหญ้า และทำวัคซีนตามที่กำหนด ดังนั้น จึงใช้ต้นทุน ในการเลี้ยงน้อย โดยเฉพาะค่าอาหาร เนื่องจากแพะหากินหญ้าตามธรรมชาติได้แต่ในช่วงเย็นก่อนเข้าคอก จะให้อาหารเสริม ที่ผสมเองจากหญ้าหรือวัชพืชตามธรรมชาติในท้องถิ่น นำมาผสมด้วยรำข้าวละเอียด และกากน้ำตาล คลุกเคล้าให้เข้ากันให้แพะกิน

ฐานการเรียนรู้ที่ ๑๑ การเลี้ยงหอยขม (หอยยกล้อ/หอยในถุงตาข่ายสีฟ้า) หอยยกล้อ คือ การนำยางล้อรถเก่ามาใช้ประโยชน์โดยนำมาเลี้ยงหอยขม จึงเป็นวิธีการธรรมชาติอีกอย่างหนึ่งที่สร้างรายได้ ให้กับครัวเรือน โดยนำยางล้อรถเก่าไปแช่น้ำเพื่อให้หอยมาเกาะเป็นที่อยู่อาศัย ส่วนการเลี้ยงหอยขมในตาข่าย ในล่อนสีฟ้า โดยนำมาเย็บเป็นถุงให้ได้ขนาดกว้าง ๑ เมตร ยาว ๒ เมตร จากนั้นนำก้านมะพร้าว ตัดให้พอดีถุง ใส่ลงไป ๒ - ๓ ก้าน แล้วนำพ้อพันธุ์หอยขม (หอยขมจะมีสองเพศในตัวเดียวกัน) ใส่ลงไปประมาณ ๒๐ ตัว ผูกหอยไว้กับหลักไม้ที่ทำไว้ในสระน้ำ โดยให้ปากถุงโผล่เหนือน้ำเล็กน้อยสำหรับหอยขึ้นมาหายใจ

ฐานการเรียนรู้ที่ ๑๒ แปลงผักเกษตรธรรมชาติ ดิน คือ หัวใจหลักของเกษตรธรรมชาติ หลักของเกษตรธรรมชาติ เป็นการดัดศักยภาพของดินมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ดินที่มีชีวิตจะซักชวนให้สัตว์ ที่เป็นประโยชน์ต่อดินเข้ามาอยู่อาศัย โดยเฉพาะไส้เดือนที่ขบอยู่ในดินที่ร่วนซุย มีความชื้นพอดี มูลของไส้เดือน ช่วยทำให้ดินโปร่งและระบายอากาศได้มากขึ้น นอกจากไส้เดือนและแมลงในดินแล้ว จุลินทรีย์ที่อาศัยอยู่ในดิน ก็ทำหน้าที่ในการย่อยซากพืชซากสัตว์ได้เองอยู่แล้ว ซึ่งแทบไม่ต้องใส่น้ำหมักเพื่อช่วยในการหมักแต่อย่างใด

ฐานการเรียนรู้ที่ ๑๓ ผักต้นอ่อน/ไมโครกรีน เป็นการให้อาหารความรู้เรื่องความต่างของผัก ๓ ชนิด ได้แก่ ผักงอก ต้นอ่อน และไมโครกรีน ที่มีความแตกต่างกันที่ช่วงอายุของการเก็บเกี่ยวและชนิดของพืชที่นำมาเพาะ ดังนี้ “ผักงอก” คือ ต้นอ่อนที่งอกจากเมล็ดถั่วทุกชนิด มีระยะเก็บเกี่ยวอยู่ระหว่าง ๒ - ๗ วัน ขึ้นอยู่กับชนิดของถั่ว ที่นำมาเพาะ “ต้นอ่อน” คือ ต้นกล้าของผักชนิดต่าง ๆ ที่นำมาเพาะราว ๗ - ๑๐ วันแล้วเก็บกิน “ไมโครกรีน” คือ ต้นอ่อนของผักสีเขียวที่มีความสูงขนาดประมาณ ๓ นิ้ว มีระยะเก็บเกี่ยวหลังจากการงอกประมาณ ๗ - ๒๑ วัน หรือสังเกตว่ามีใบแทงออกออกมา ๒ - ๓ ใบ

ฐานการเรียนรู้ที่ ๑๔ น้ำหมักชีวภาพ คือ หัวใจสำคัญของการปลูกผักที่จะทำให้ผักในแปลงเติบโต งอกงาม มีรสชาติหวานกรอบอร่อย ซึ่งเจ้าของฟาร์มผักเล็ก ๆ หลายท่านยืนยันว่าปุ๋ยอินทรีย์มีประโยชน์มาก ซึ่งส่วนใหญ่มักใช้น้ำหมักชีวภาพสำหรับให้ปุ๋ยทางใบและฉีดพ่นไล่แมลง แบ่งตามประเภทวัตถุดิบที่ใช้หมัก ๓ ชนิด คือ

- ๑) น้ำหมักชีวภาพ จากพืช
- ๒) น้ำหมักชีวภาพ จากสัตว์
- ๓) น้ำหมักชีวภาพ ผสม เป็นน้ำหมักที่ได้จากการหมักพืช และเนื้อสัตว์รวมกัน ส่วนมากมักเป็น

แหล่งที่ได้จากเศษอาหารในครัวเรือนเป็นหลัก

ฐานการเรียนรู้ที่ ๑๕ การเพาะเห็ด การเพาะเห็ดนางฟ้า นางรม โดยใช้วัสดุขี้เลื่อยไม้เนื้ออ่อน หรือขี้เลื่อยขี้เถ้าปารา ในส่วนของทางปฏิบัตินั้นขี้เลื่อยขี้เถ้าปาราจะเป็นตัวที่ให้ผลดีที่สุด จากนั้นให้หาส่วนผสมต่าง ๆ เพื่อให้เราได้คุณค่าทางอาหารมากยิ่งขึ้น และย่นำก้อนเห็ดแก่นางฟ้า นางรม ไปผสมกับเชื้อเห็ดโคนน้อยได้อีกด้วย

ฐานการเรียนรู้ที่ ๑๖ การทำไม้กวาดทางมะพร้าว คือ ไม้กวาดที่ทำจากทางมะพร้าว ด้ามจับยาวกว่าไม้กวาดทั่วไป มักนำมาใช้กวาดทำความสะอาดพื้นข้างนอก ลานบ้าน สนามหญ้า โดยจะนำมากวาดเศษหิน ดิน ทราช ใบไม้ หรือเศษขยะขึ้นใหญ่ไว้กองรวมกัน รวมทั้งนำมาใช้กวาดน้ำท่วม เพื่อแก้ปัญหาน้ำขังให้ระบายลงท่อโดยทั่วไปแล้ว ไม้กวาดทางมะพร้าวอาจแบ่งประเภทตามลักษณะและพื้นผิวที่นำไปใช้งาน เพื่อให้นำไปใช้งานได้ถูกต้องและได้ประโยชน์จริง ไม้กวาดทางมะพร้าวแบ่งเป็น ๒ แบบ ได้แก่ ไม้กวาดทางมะพร้าวสำหรับกวาดซีเมนต์ และไม้กวาดทางมะพร้าวสำหรับกวาดพื้นดิน

ฐานการเรียนรู้ที่ ๑๗ การเย็บจากสาकुภูมิปัญญาชาวบ้านที่ตกทอดมาตั้งแต่สมัยโบราณ ยิ่งก่อประโยชน์แก่คนรุ่นหลัง ไม่ว่าจะเป็นด้านความคิด การประดิษฐ์ หรือการทำสิ่งของต่าง ๆ ที่สามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวัน และบางอย่างกลายเป็นอาชีพที่สามารถรายได้ให้กับครอบครัวเป็นอย่างดี การเย็บจากโดยใช้ใบสาकु ซึ่งเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ตกทอดมายาวนาน

ฐานการเรียนรู้ที่ ๑๘ การแปรรูปสมุนไพรและนิทรรศการผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เช่น การนำพืชผักสมุนไพรในชุมชนมาแปรรูปในรูปแบบต่าง ๆ พร้อมส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้การใช้ประโยชน์ จากสมุนไพรใกล้ตัว ที่มีอยู่ในชุมชนของตนเอง สามารถนำมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่า เช่น ผลิตภัณฑ์เครื่องสำอาง อาหารเสริม ชาสมุนไพรล้างพิษ เครื่องดื่มสมุนไพร และยารักษาโรค เพื่อเป็นการส่งเสริมสุขภาพของประชาชน ในเบื้องต้นก่อนโรคภัยไข้เจ็บจะมาถึง และยึดแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มุ่งส่งเสริมให้ประชาชนพึ่งพาตนเองได้ เช่น พืช/ผักอินทรีย์/ผักต้นอ่อน/กล้วยตองน้ำผึ้ง/ปลาตุกร้า/ปลาส้ม/ปลาแดดเดียว/ไข่ไก่อินทรีย์/น้ำมันเหลือง/สบู่สมุนไพร/น้ำยาเอนกประสงค์/น้ำส้มควันไม้/น้ำหมักชีวภาพ/ปุ๋ยมูลไส้เดือน/น้ำสมุนไพร/อาหารและขนมพื้นบ้าน เป็นต้น

